

OPERAȚIUNILE DE LEASING ȘI PERSPECTIVELE DE DEZVOLTARE A ACESTORA ÎN PRACTICA NAȚIONALĂ

LEASING OPERATIONS AND THEIR DEVELOPMENT PERSPECTIVES IN NATIONAL PRACTICE

URSU Diana, studentă, Specialitatea: EMREI

Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, or. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61
e-mail: ursu.diana.jfay@ase.md

Abstract. *In the face of globalization, companies must act globally. For these actions, businesses need to diversify, expand and modernize their businesses. These actions require large investments, but the income will be commensurate. Entrepreneurs don't want to stop investing in machines and systems. Instead, they are looking for alternative financing options for various projects. In addition to debt and equity financing, leasing has recently become the third most important source of medium and long-term financing for companies.*

Key words: *leasing, european funds, law, financing, perspectives.*

JEL CLASSIFICATION: E01, E66, F20, F63, G20, G30, K00, L89

INTRODUCERE. Leasingul este o metodă de plată pentru utilizarea unui activ pentru o perioadă de timp. Deși pot părea foarte asemănătoare cu conceptele de închiriere, dar totuși ele sunt foarte diferite. Una dintre principalele diferențe este durata de închiriere, totuși leasingul este preconizat pe o perioadă mai îndelungată. Leasingul are ideea de a ajuta persoanelor fizice de a primi ceea ce doresc în prezent, dar cu achitarea ulterioară pe parcurs. Scopul principal al unei societăți de leasing este de a obține venituri din activități de investiții prin achiziționarea de proprietate de către societate și închirierea acestora către locatar.

CONȚINUTUL DE BAZĂ. Leasingul reprezintă deținerea bunului față de un locatar pe o anumită perioadă de timp. Operațiunile de leasing în Republica Moldova au apărut în anul 1996, când a fost aprobată prima lege privind leasingul, dar în anul 2005 aceasta a fost modificată. Denumirea deplină actuală: LEGE Nr. 59 din 28.04.2005 cu privire la leasing; legea a fost adoptată la 28.04.2005, dar publicată la 08.07.2005. Data abrogării: 01.03.2019. În sensul prezentei legi, leasingul poate avea câteva forme:

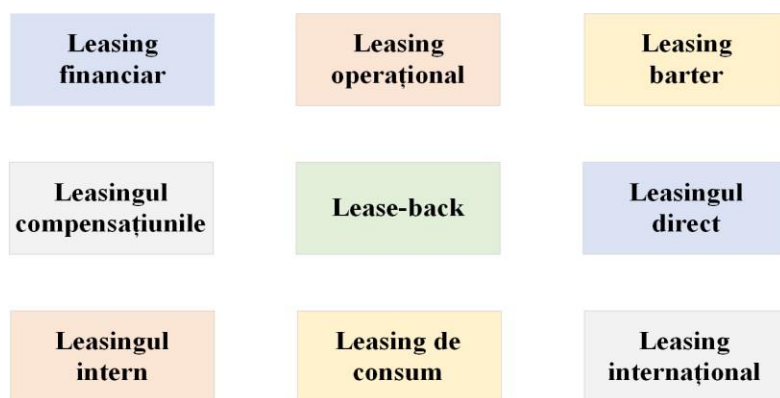

Fig.1 Forme de leasing

Sursa: Elaborat și adaptat de autor în baza datelor Ministerului Justiției al RM.
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110103&lang=ro

FORMELE DE LEASING.

Leasingul financiar, operațiune care trebuie să îndeplinească cel puțin una din următoarele condiții:

- riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra bunului obiect al leasingului să fie transferate locatarului la momentul încheierii contractului de leasing;
- suma ratelor de leasing să reprezinte cel puțin 90% din valoarea de intrare a bunului dat în leasing;
- contractul de leasing să prevadă expres transferul dreptului de proprietate asupra bunului obiect al leasingului către locatar la expirarea contractului;
- perioada de leasing să depășească 75% din durata de funcționare utilă a bunului obiect al leasingului;

Leasingul operațional, operațiune care nu îndeplinește nici una din condițiile contractului de leasing financiar;

Leasingul barter, operațiune în cadrul căreia locatarul achită valoarea ratelor de leasing prin bunuri al căror proprietar este;

Leasingul compensațiunile, operațiune în cadrul căreia locatorul primește în contul ratelor de leasing marfă produsă cu utilajul obiect al leasingului;

Lease-back, operațiune în cadrul căreia o parte transmite unei alte părți dreptul de proprietate asupra a unui bun în scopul de a-l lua ulterior în leasing;

Leasingul de consum, operațiune de leasing în cadrul căreia locatarul are calitatea de consumator;

Leasingul direct, operațiune de leasing în cadrul căreia locatorul întrunește concomitent și calitatea de furnizor al bunului;

Leasingul intern, operațiune de leasing în cadrul căreia toate subiectele sânt rezidenți ai Republicii Moldova;

Leasingul internațional, operațiune de leasing în cadrul căreia locatorul sau locatarul nu este rezident al Republicii Moldova.

Obiect al leasingului pot fi orice bunuri mobile sau imobile, cu excepția:

- a) bunurilor scoase din circuitul civil sau a căror circulație este limitată prin lege;
- b) terenurilor agricole;
- c) bunurilor consumabile;
- d) obiectelor proprietății intelectuale care nu pot fi cesionate.¹ În afacerea de leasing sunt prezenți trei

actori și anume:

- Producătorul sau vânzătorul care furnizează materiale.
- Locatarul, persoane care împrumută echipamente.
- Locatorii sunt instituții financiare care asigură finanțarea echipamentelor.

OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE PRIN LEASING.

Prima companie de leasing din Republica Moldova sa creat în anul 2002 - O.C.N MAIB-LEASING S.A., compania mamă este BC Moldova-Agroindbank. Scopul companiei este de a dezvolta mai amplu serviciile de leasing în Moldova. Compania oferă finanțare prin leasing autovehicule (autoturisme, autobuze, camioane, vehicule comerciale), tehnică agricolă, imobile, echipamente și utilaje. În Republica Moldova sunt mai multe proiecte ce oferă finanțare prin leasing, o astfel de oportunitate de finanțare este oferită de către programul “Livada Moldovei”. Partenerul acestui program este banca “OTP Bank”. Acest program oferă finanțare de la 5.000 de euro pentru beneficiari din sectorul agricol și activitatea cărora corespunde unei dintre formele organizatorico-juridice: GȚ, ÎI, SRL, SA. În leasing se pot oferi bunuri eligibile cum ar fi: vehicule comerciale și speciale; tractoare, mașini specializate, combine; utilaje horticoale; echipamente horticoale mobile.

La fel în Moldova avem prezentă o programă guvernamentală de leasing pentru tehnică și echipamente ADMA. Este o agenție care urmărește scopul de a ajuta fermierii să acceseze cele mai noi utilaje agricole pentru a dezvolta și moderniza sectorul agricol. Condițiile de finanțare sunt simple, cota TVA este de 0%, perioada de finanțare poate fi pe doi ani dacă se va achita plata proprie inițială de 50% și rambursarea este anuală.

ACTIVITATEA COMPANIILOR DE LEASING.

Piața de leasing a Republicii Moldova este într-o continuă creștere și are un potențial foarte bun de dezvoltare. Activitatea companiilor de leasing în anul 2021 a crescut considerabil față de anul 2017, în acest an au fost acordate mijloace fixe în leasing în sumă de 1 702,70 miliarde lei, (Tab.3.1).

Tabelul 1.1. Mijloace fixe acordate în leasing pentru perioada 2017-2021, mil. lei

Anul	2017	2018	2019	2020	2021
Mijloace fixe acordate în leasing – total	1 426,60	1 583,40	1 812,60	1 400,30	1 702,70
Mijloace de transport	1 335,60	1 516,70	1 611,00	1 303,30	1 555,90
Mașini și utilaje	54,8	23,9	144,7	78,8	66,3
Clădiri și construcții speciale	36,2	26,6	18,3	13,8	39,2
Alte mijloace fixe	0	16,2	38,6	4,4	41,3

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, *Antreprenariat “Mijloace fixe acordate în leasing după termenul de achitare pentru perioada”*.

Disponibil: <https://statistica.gov.md/ro>

În anul 2020 observăm o scădere a operațiunilor de leasing din cauza apariției pandemiei COVID-19, aceasta a devenit una dintre cele mai mari obstacole. Clienții nu își puteau permite plăți lunare, deoarece mulți oameni și-au pierdut locul de muncă și din aceste considerente operațiunile de leasing au scăzut cu 412,3 milioane lei față de anul 2019 și de asemenea putem observa o scădere considerabilă în domeniul de alte mijloace - 34,2 milioane de lei la fel față de anul 2019. Pentru anul 2021 avem o creștere totală a mijloacelor fixe de 302,4 mil. lei față de anul 2020 și la fel observăm o creștere considerabilă în sectorul de alte mijloace fixe, în anul 2021 acesta a atins un volum de 41,3 mil. lei.

Tabelul 1.2 Mijloace fixe acordate în leasing după termenul de achitare pentru perioada 2017-2021, mil. lei

Anul	2017	2018	2019	2020	2021
Mijloace fixe acordate în leasing cu termen de achitare – total	1 426,6	1 583,4	1 812,6	1 400,3	1702,7
până la 3 ani	631,0	773,4	859,1	676,5	940,2
de la 3 ani până la 5 ani	766,2	728,4	920,3	710,3	751,3
mai mult de 5 ani	29,5	81,6	33,2	13,5	11,2

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, *Antreprenoriat "Mijloace fixe acordate în leasing după termenul de achitare pentru perioada"*.

Disponibil: <https://statistica.gov.md/ro>

Analizând acest tabel putem observa că doar în anul 2019 au fost acordate mijloace fixe într-o sumă mai mare față de toți ceilalți ani pentru un termen de la trei până la cinci ani. Pentru anul 2021 putem observa că achitarea pe un termen de până la trei ani a ajuns 940,2 milioane lei, pentru perioada de la trei până la cinci ani a constituit 751,3 milioane de lei și pe un termen mai mare de cinci ani doar 11,2 milioane lei.

PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE.

Accesul la finanțe este un obstacol din aceste considerente o perspectivă de dezvoltare ar putea fi ca mai multe întreprinderi de leasing să primească sprijin din partea fondurilor europene pentru IMM, ca de exemplu BERD pentru ca aceasta să acorde credite, ca întreprinderea să poată finanța prin leasing IMM. Întreprinderile Mici și Mijlocii se consideră ca o putere economică a țării. "Leasingul este deosebit de atractiv pentru IMM-urile cu resurse financiare limitate, deoarece le permite să finanțeze până la 100% din costul unui activ fără a fi nevoie de garanții suplimentare. Tot odată, locatorul își păstrează proprietatea asupra activului închiriat, permițându-i să ofere finanțare întreprinderilor atunci când alte tipuri de creditori nu pot. Industria de leasing este, prin urmare, foarte bine poziționată pentru a sprijini IMM-urile și start-up-urile care au o rată de creștere mare. BERD oferă asistență tehnică pentru a crea un mediu juridic modern și propice pentru dezvoltarea serviciilor de leasing în țările în care își desfășoară activitatea. Acest lucru va sprijini promovarea leasingului prin investiții în instituții financiare. Ca o idee de dezvoltare ar putea fi Green Leasing, scopul principal a acestui tip de leasing este de a participa la conservarea apei, reducerea energiei, reciclarea deșeurilor și diverse acțiuni durabile, această idee s-ar putea de implementat și pe plan național, aceasta ar deveni o bună idee de dezvoltare pentru piața de leasing a Republicii Moldova. Datorită acestei idei noi am putea îmbunătăți starea clădirilor vechi, am putea utiliza panouri solare pentru obținerea energiei cu un impact minimal asupra mediului. Green Leasing este o modalitate bună prin care locatarii și locatorii pot să lucreze împreună pentru economisirea banilor și ca să atingă aceleași obiective și anume – eficiența clădirii. Dacă în Moldova se vor implementa astfel de proiecte, atunci potențialul țării va crește considerabil în diverse planuri, mai mulți investitori străini vor investi în țara noastră. Se va îmbunătăți imaginea țării, se vor atrage mai multe fonduri europene, Republica Moldova va promova o cultură a durabilității, se va reduce impactul asupra mediului, va fi promovat factorul ecologic, venituri înalte în urma viitoarelor chirii și multe alte avantaje vor urma datorită acestui tip de leasing.

CONCLUZII.

În urma cercetării efectuate, am determinat că piața de leasing a Republicii Moldova este în curs de dezvoltare și are un număr mare de perspective. Tot odată leasingul are beneficiul de a evita

dreptul de proprietate și prin urmare de a evita riscul de deținere. Leasingul permite împrumutaților care nu au bilanțuri sau istorii de credit bine dezvoltate să acceseze finanțare pentru investiții pentru care s-ar putea să nu fi fost eligibili. Prin urmare, leasingul este o tendință progresivă de utilizare a progresul științific și tehnologic în producția de materiale. În cele din urmă, activitatea de leasing are un efect pozitiv asupra valorii indicatorilor macroeconomici, inclusiv a creșterii economice. Industria de leasing a devenit un motor cheie al tranziției către o economie durabilă cu management sistematic al proprietății.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Ministerul Justiției, *LEGE Nr. 59 din 28.04.2005 cu privire la leasing, Abrogată prin LP133 din 15.11.18, MO467-479 /14.12.18 art.784; în vigoare 01.03.19, Capitolul I, Dispoziții Generale, Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110103&lang=ro#*
2. Livada Moldovei, *Oportunități de finanțare prin leasing, Disponibil: <https://livada-moldovei.md/oportunitate-de-finantare-prin-leasing/>*
3. *Congresul Autorităților Locale din Moldova, Posibilități de finanțare pentru Start-Up în Moldova, Disponibil: <https://www.calm.md/posibilitati-de-finantare-pentru-start-moldova/>*
4. *MAIB-Leasing, Disponibil: <https://leasing.md/istoria/>*
5. *Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, Antreprenoriat "Activitatea companiilor de leasing în anul 2021". Disponibil: <https://statistica.gov.md/ro>*
6. *Green Building Alliance. Green Leasing [online], US 317 E. Carson St., Ste 122 Pittsburgh, PA 15219. Disponibil: <https://gba.org/resources/green-building-methods/processes/green-leasing/>*

Coordonator științific: DODU-GUGEA Larisa, dr. conf. univ,
Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, or. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md